

πολύ αισθηματικής ψυχής. 'Ο έρωτας είναι, το κυριότερο αίτιο μέσα στα δηγήματά του που δείχνουμε μια ψυχή τρυφερή διωρασμένη για τον άληθινό, τον άγνό έρωτα. Με ελιγώτερο ρωμαντισμό και με περισσότερο περιποίηση του ύφους που αλ να επιμένει να κατεβεί στο χαμηλό επίπεδο του δημοσιογραφισμού, τα δηγήματα αυτά θα είχαν πολύ να ώφελιθούνε. 'Ο κ. Τυμφορησός συγχρονίζεται και μ' ένα

κοινωνικό δραματάκι στο τέλος του βιβλίου ο «Φωνιάς» του είδους του αισθηματικού σοσιαλισμού. Τα δηγήματα του κ. Τυμφορηστού είναι από τα έργα που διαβάζονται και θα διαβαστεί ποιά από όλον τον κόσμο που βρίσκει την εδνυχία του στις άπλές, λιτές, συγκινητικές περιπέτειες ενός εύκολου και κάποτε πολύ τολμηρού αισθηματικού λυρισμού.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

6

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

Όταν όμως έστριβαν σ' ένα στενό δρόμο, κηράθηκε και τρεχάτος, χαροπός όρησε κι αυτός πίσω.

Ό δρόμος έμεινε έρημος. Άλλά και πέρα ως πέρα ήταν έρημιά. Κ' έρημιά από κάθε ζωντανό πράγμα.

Άλλοτε γύριζαν εκεί στο δρόμο στα οικόπεδα όρνιθες, πάπιες, χήνες, που άπλωναν το μαυρό λαιμό τους φοβερίζοντας τους διαβάτες, περιστέρια, κατσίκες, και χοίροι, που ξαπλώνονταν στους λάκκους, στα ρείθρα, όπου βρώμικα νερά, μαύρα, τρέχανε, ή λιμνάζανε. Όλα αυτά είχαν εξαφανιστεί, τίποτα πιά δεν ήπηση. Και ό ήλιος τώρα, φώτιζε κεί χωρίς να βλέπει πιά πετεινούς να παλεύουνε, να μονομαχούνε σαν άρχαίοι ίππότες, για κάποια κληρονη, ούτε χοίρους να ξαπλώνονται στους βούρκους άμέριμνοι σαν πλούσιοι στα μαλακά τους στρώματα, και ούτε τράγους να γτεπουνε τις κεφαλές τους τις στολισμένες με τα στριφτερά κέρατα.

Στους δρόμους, στην πλατεία, που κοντά στην άγορά είτανε, πλήθος κόσμου είχε μαζευτεί σά ναταν κάποια εορτή, ή παραμονή μεγάλης εορτής, που όλοι τρέγονε να φωνιάσινε, να βρούνε ό,τι καλό, ό,τι επιθυμούνε για να περάσουνε την καλή μέρα.

Άλλ' οι πάγκοι ήταν άδιοι χωρίς τους σωρούς από πατάτες, άγκινάρες, κοινιά και τ άλλα φαγάσιμα, τα μαγαζιά χωρίς τίποτα σχεδόν, με τα σελετά τους σωστά σελετά τώρα, γυμνά από κάθε τι.

Καρτσάκια όμως γεμάτα σταφίδες ξανθές, μαύρες, σύκα, άλλα με χαρούπια, βρισκόντουσαν σε κείθε βήμα. Και οι πουληταί τους φωνάζανε μ' όλη τους τη δύναμη, διαλαλούσαν το εμπόρευσμά τους. Και μαζί μαυτούς άνθρωποι με μεγάλες σακουλές γεμάτες φώναζαν:

— Πάρτε χαρουπάλευρο φιλό!

Ύπηρχαν κι άλλοι με δίσκους μεγάλους, ταψιά, λαμαρίνες, που μέσα είχαν κάτι κατάρμαυρα κομμάτια.

— Χαρουπόπητες! πάρτε! φωνάζανε αυτοί.

Ό Ποίμης θυμήθηκε το γέρο μεσίτη. Ό Ποίμης είχε ζητήσει να πάρει σε κάποιο μαγαζάκι που είταν κοντά στη γειτονιά του, λούπινα και σύκα. Άλλά το βρήκε κλειστό. Και άναγκάστηκε να προχωρήσει μέσα στην άγορά για να βρει ό,τι ζητούσε. Κέτσι άνακατεύθηκε με το πλήθος των ανθρώπων, που σχεδόν βουβό γύριζε κεί.

— Πάρτε για την πείνα, κύριοι, πάρτε!

Οι φωνές των πουλητών έδιναν κάποια ζωή.

Και ό κόσμος, άλλος πλησίαζε και άγόραζε, άλλος περνούσε κοιτάζοντας μόνο, κέτρεχε άλλου

έκιδε ό Ποίμης πολλούς με δίχτυα, σακουλικά στα χέρια να γυρίζουνε σκυφτά, έδω και κεί. Είχαν κάτι του λαγωνικού, που ψάχνει άδικα μέσα σε όρημα από κνήγι θάμνα.

Κοίταζαν τους έρημους πάγκους, τάρδια μαγαζιά και πλησίαζαν γρήγορα, όπου βλέπανε κόσμο μαζεμένο. Και δεν είτανε μόνο άντρες και παιδιά, που γύριζαν εκεί. Ύπόρχαν και γυναίκες, οι περισσότερες ήλικιωμένες, που τρέχανε κι αυτές ζητώντας κάτι ναγορούσουν και κοίταζαν τους έρημους πάγκους με μάτι άπελιτισμένο.

Πολλοί πάλι μασσούσαν, καθώς γυρίζανε ψάχνοντας.

Κι άπ' έξω από μια εκκλησιά, σε μια γωνιά της, είδε τέσσερα, ή πέντε παιδιά ξυπόλυτα να κοιμούνται, μαζεμένα στα σατάκια τους, τ'όνα κοντά στ'άλλο.

Και ό κόσμος περνούσε χωρίς να τα προσέχει, κι αυτά κοιμόντουσαν, μόλο το θόρυβο, τις φωνές, που γινόνταν κοντά τους.

Του ήρνήκανε του Ποίμη, πώς είχαν πέσει στον ύπνο, για να τάβρη ό θάνατος κοιμισμένα...

Ένα μούγκρισμα σά θηρίο, άκούστηκε, κ' ένα αυτοκίνητο φάνηκε ναρχεται γρήγορα, κόνοντας τον κόσμο κείνον, που πλημμυρούσε το δρόμο, να τρέξει στα πεσοδρόμια, να συγκρουστεί με τα καρτσάκια σαν κύμα σε μουράγιο.

Ένας παχύς άνθρωπος ήτανε μέσα ξαπλωμένος με το πούρο στο στόμα. Χωρίς να κοιτάζει, χωρίς να ρίξει ματιά πουθενά, πέρασε.

Είδε κόσμο να μαζεύεται σενα καρτσάκια και πλησίασε και κοίταξε.

Είχε ρέγκες ξερές, κατάρξερές, και οι περισσότερες δίχως κεφάλια. Η θεά τους άθλια. Και ό κόσμος άγόραζε.

— Είνε καλές; τον ρώτησε μια γυναίκα ήλικιωμένη.

Αυτός της έδειξε τα καρτσάκια με τη σταφίδα.

— Δεν παίρναιτε καλλίτερα, σταφίδα!...

— Παίρνουμε και παίρνουμε, παιδί μου, σταφίδα!

Κοντεύουμε να σταφιδιάσουμε!... Μά ή μούση είχε όλο πέτρες και σκουλικά!...

— Ξανθιά τότε...

— Τό ξερω, μά είναι άκριβή παιδί μου, και πού λεφτά!...

Στό νου του Ποίμη ήθελε ή κυρά Έλένη και τά λόγια της. Ό άντρας της χωρίς δουλιά, πώς θάκωναν... Άλλ' αυτή ή κυρά Έλένη κείνη γυναίκα, οι

ἄλλοι ποὺ δὲν εἶχαν;...

— Μὰ ἂν σωθοῦν κι αὐτὰ τὰ τροφίμα; εἶπε ξαφνικά.

Ὁ φόβος τῆς νύχτας πάλι, ἔκανε νὰ παρουσιαστέι, ἀλλὰ τὸν σταμάτησε:

— Τί σὲ μέλει, εἶπε στὸν ἑαυτό του, ἄς γίνεῖ ὅ,τι γίνεῖ!

Ζήτησε νὰ βρεῖ πάλι, λούπινα, ἀλλὰ δὲ βρῆκε. Εἶχανε χαθεῖ κι αὐτὰ. Πῆρε τότε μόνο σῦκα.

Ἐφαγε διπλῶ, καὶ, καθὼς περνοῦσε ἀπ' ἓνα καφε-νεδάκι ἔρημο ἀπὸ πελάτες, κάθησε σ' ἓνα τραπέζι του, ποὺ ἦταν ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ κολλητὰ στὸν τοῦχο.

Εἶπε νὰ τοῦ φέρονε μαστίχα.

Καὶ ὁ κόσμος περνοῦσε ἔτρεχε πάνω κάτω καὶ οἱ φωνὲς τῶν πουλητῶν:

— Πάρτε γιὰ τὴν πείνα!

Τὰ πεῦκα τῆς ἐκκλησιᾶς, ποὺ ἦταν πέρα λίγο, τὰ κυπαρίσσια ἦσαν ἀκίνητα μένανε. Εἶδε ἐνὸς κυπαρίσιου νάνασηκνώνονται κάτι κλαδιά του, σὰ νάπαιρνε ἀνάσα...

Πουλᾶκια πετοῦσαν ἀπ' τόνα στᾶλλο δένδρο καὶ χανόντουσαν στοὺς κόλπους τους.

Καὶ ὁ ἥλιος φώτιζε λαμπρὸς σὲ βαθυκύανο οὐρανό..

Καὶ κάτω ὁ κόσμος περνοῦσε, ἔφαγνε, ζητοῦσε καὶ οἱ φωνὲς τῶν πουλητῶν:

— Γιὰ τὴν πείνα, γιὰ τὴν πείνα, πάρτε!

Ξαφνικά ὅμως, εἶδε μέσ' τὸ πλῆθος κείνο, τρία κορίτσια νὰ περνοῦνε μὲ γέλιο, ἀμέριμνα, σὰ νάτανε ξένα ἀπ' ὅλα ποὺ γινόντουσαν τριγύρω τους. Μὲ τὰ μεγάλα τους καπέλα, τὰ πλατύγυρα, βαδίζανε καὶ τὰ τρία στὴ γραμμῆ. Σειρὲς ἄσπρων κάτασπρων μικρῶν δοντιῶν, ἄφιναν τὰ χεῖλια τους τὰ τραβηγμένα ἀπ' τὸ γέλιο νὰ φαίνονται.

Τοῦ φάνηκε τοῦ Ποίμου πῶς ἦτανε μέσα στὸ πλῆθος ἐκεῖνο, σὰ λουλούδια ὅλο δροσιά καὶ μυρουδιά, σὲ ξερὰ κλαδιά, σὲ μαραμμένα φύλλα..

Ἦ μεσαία ὅμως, ἓνα κορίτσι μικρόσωμο, τοῦ θύμισε μιὰ μοδιτροῦλα, ποῦγε γνωρίζει:

— Σὰν τὴν Πιπίτσα! εἶπε.

Τὰ κοριτσάκια χαθήκανε μέσ' τὸν κόσμο. Αὐτὸς ἔμεινε μὲ σκυμμένο κεφάλι.

Στὸ νοῦ του εἶχε ἔρθει ἡ Πιπίτσα ἡ μικρὴ μοδιτροῦλα ποῦγε γνωρίζει. Ἦταν ἡ μόνη ποῦγε κατορθώσει νὰ μιλήσει! Καὶ θυμῆθηκε καὶ τὴ βραδυὰ ποὺ τὴν περιμένε.

Εἶχε ἀρχίσει βροχῆ, ψιγάλα καὶ τὴν ἄκουγε νὰ χτυπᾶ τὰ φύλλα τῆς λεύκας. ποὺ κάτω περιμένε. Καὶ θύμωνε γιατί ἔβροχε, θύμωνε κῆβριζε, βλαστημοῦσε τὴν τύχη του, γιατί φοβότανε μὴ τὴν ἐμποδίσει ἡ βροχῆ νάρθει. Καὶ ὅμως ἦρθε! Καὶ δὲν εἶχε κι' ὀμπρέλα κι' αὐτῆ.

Καὶ περπάτησαν κοντὰ ὁ ἓνας στὸν ἄλλον, μέσ' τῆ βροχῆ.

— Πῶς σὲ λένε; τὴ ρώτησε.

— Πιπίτσα! τοῦ εἶπε.

— Πιπίτσα! ἔκανε κι' αὐτὸς σὰ νὰ φιλοῦσε τὸ νομά της.

Τί εἶπαν, δὲ θυμάται. Καὶ ἡ βροχῆ ἔπεφτε..

Ὅταν χωρίσανε ἔπειτα, δώσανε ὑπόσχεση γιὰ τὴν ἄλλη βραδυὰ. Ἀλλὰ τᾶλλο βράδυ αὐτῆ δὲν ἐφάνηκε. Οὔτε τᾶλλο. Καὶ ὅταν τὴν εἶδε ἓνα πρωτῆ, ἔκανε πῶς δὲν τὸν πρόσεξε, κῆτρεξε γιὰ νὰ φύγει..

Θυμῆθηκε πῶς, τότε, παρηγορήθηκε τὸν ἑαυτό

— Καλλίτερα, καλλίτερα.

Καὶ τότε αὐτὸ, γιατί αὐτῆ εἶταν ἡ μόνη, ποὺ ἀπ' τὴν ἡμέρα, ποὺ τὴν εἶδε, τὸν ἔκανε νὰ χάσει τὴν ἀπέχθεια ποῦγε στὴν παντροειὰ, νὰ κάνει σύντροφο...

Ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐνθιμησεις τὸν ἔβγαλε μιὰ χοντροφωνή:

— Τὰ παράπονα τῶν γαιδάρων, φώναζε, ποὶ τοὺς φάγανε οἱ ἄνθρωποι τὸ κρεῖθᾶρι, τὸ πίτουρο καὶ τώρα τρῶνε τὰ ξυλοκέρατα!... Πάρτε, κύριοι, νὰ γελᾶσετε! Κάνει καλὸ καὶ στὴν πείνα!

Ἦταν ἓνας πελώριος μάγκας καὶ κρατοῦσε ἓνα σωρὸ φύλλα στὰ χεῖρια του.

Τὰ μάτια τοῦ κόσμου λάμπανε καὶ χαμόγελο φάνηκε στὰ χεῖλια του.

Πολλοὶ ἀγοροῦσαν.

Σηκώθηκε κῆρυγε. Δὲν πῆρε τὸ δρόμο τοῦ τραμ, ἀλλ' ἄλλον. Θὰ πῆγαινε μὲ τὰ πόδια.

Ὁ δρόμος, ποὺ πῆρε, εἶχε ὅλο δέντρα ξερὰ μεγάλα, ἀπ' τὴ μιὰ μεριά του καὶ τὴν ἄλλη.

Καθὼς ὅμως βαδίζε τοῦ ἦρθε δυνατὴ ἡ ἐπιθυμία νὰ φύγει πουλῶντας ὅ,τι εἶχε, νὰ φύγει μακριὰ.

Καὶ τί καθόταν ἐδῶ; Ἐποεπε δίχως ἄλλο, μόλις ἤσυχάζαν τὰ πράγματα, κι ἄνοιγε ὁ δρόμος, νὰ φύγει καὶ ὅπου τὸν ἔβγαζε ἡ ἄκρη..

Καὶ τὰπεράσισε, ἀπεφάσισε νὰ φύγει.

Καὶ τὸν εὐχαρίστησε ἡ σκέψη, πῶς μπορούσε νὰ γίνεῖ ναύτης, νὰ καταταχτεῖ στὸ Ἀμερικάνικο ναυτικὸ, καὶ νὰ γυρίσει τὸν κόσμο..

Τᾶφησε αὐτὰ, ἀφοῦ τὰ ξανάπε μὲ λίγα λόγια: Ναι, ναι πάει, τελείωσε! Ἀμα ἄνοιγε ὁ δρόμος, θάφευγε! Τί τὸν κρατοῦσε δῶ;...

Καλοσθάνθηκε μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτῆ, νὰ ξεχωρίζε ἀπ' ὅλο κείνο τὸ πλῆθος, ποὺ πρὶν τοῦ φάνηκε σὰ νάταν ἓνα μαυτό.

Καὶ βαδίζε κοιτάζοντας τὰ μπαλκόνια, τὶς ἐπιγραφὰς, τὰ δέντρα τὰ ξερὰ, ποὺ πολλὰ εἶχανε φύλλα πάνω τους, μαραμμένα, μαῦρα, σὰν κουρέλια βρώμικα, λουρίδες μικρὲς βρώμικες, σὲ σώματα γυμνὰ!

Θάβγαινε ἀμέριμνα ἀπ' τὸ καρᾶβι καὶ μὲ τὰ χεῖρια στὶς τσέπες καὶ τὸ τοιμπούκι στὸ στόμα θὰ γύριζε... Ἐτσι, ἔτσι θάκανε. θάλειπαν ὅλα:... Μπᾶ τελείωσε! Ἀμα ἄνοιγε ὁ δρόμος...

Εἶδα μιὰ νέα κῆνα νέο ἄντρα νάρχονται κρατῶντας ἓνα παιδάκι, ποὺ τόχανε στὴ μέση, ἀπ' τὰ χεῖρια.

— Λίγο ἀκόμα καὶ φτάσαμε! ἔκανε ἡ γυναίκα στὸ παιδάκι μὲ γλυκεῖα ἀρμονικὴ φωνή.

— Ναι, ναι, νὰ κοντὰ εἶμαστε! εἶπε καὶ ὁ ἄντρας.

Ἦ καρδιά του σπαρτάρισε καὶ σὰ νάλαμψε μιὰ ἐλπίδα κοντὰ του...

Πλησίαζε στὸ τέλος τοῦ δρόμου μὲ τὰ γυμνὰ ἀπὸ φύλλα δέντρα, ὅταν ἄκουσε τὶς καμπάνες νὰ χτυπᾶνε μεσημέρι.

— Δὲν τὶς καταγοῦνε, εἶπε ἓνας μεσοκόπος, τί χτυποῦνε! Μεσημέρι!...

Ὁ Ποίμας θὰ πῆγαινε σὲ κάποιο μαγαζάκι, ποῦ-τρωγε συχνὰ, τὸ μεσημέρι, καὶ ποὺ βρισκόταν λίγο μακριὰ ἀπ' τὸ σπίτι του. Καὶ τοῦ ἄρεσε κῆ, γιατί ἦτανε σὲ μιὰ ἐρημικιά μεριά κ' ἐμπρὸς του, μετὰ τὸ στενὸ καὶ ὑψωμένο ἀπὸ χῶματα δρόμο, νερὰ ἀπλώνονταν ἀπ' τὶς βροχὰς καὶ σχηματίζανε μιὰ λιμνίτσα.

(Συνέχεια τοῦ ἑξῆς)